

1919. MÁRCZIUS 15.

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

LVIII. ÉVF.

KÖZLÖNYE

5—6. FÜZET

KIADJA: AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

Szerkeszti:

BUND KÁROLY

Megjelenik minden hó 15-én.

* Előfizetési díj egy évre 24 korona.

Az Orsz. Erd. Egyes. oly alapító tagjai, kik legalább 300 K alapítványt tettek, valamint a rendes tagok is 20 K évi tagsági díj fejében ingyen kapják. Azok az alapító tagok, kik 300 K-nál kevesebbet alapítottak, 10 K kedvezményes árért járathatják.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Lippótváros, Alkotmány-utca 6. sz. II. em.

« A lap irányával nem ellenkező hirdetések mérsékelt díjért közöltek. »

(Telefon: 37—22.)

Értesítés

az erdészeti főiskola hallgatói részére.

A selmeczbányai bányászati és erdészeti főiskola ideiglenesen Sopronba helyeztetett, ahol a pótlóvizsgálatok a jövő április hó elején, az előadások pedig április hó második felében fognak *előreláthatólag* megkezdetni. A folyó évi októberig egy nyári, azután egy téli s végül még egy nyári félév adatik elő. Az első és a második kurzusra csak katonahallgatók jelentkezhetnek. Aki pótlóvizsgálatokon vagy valamelyik kurzuson részt venni akar, ezt azonnal jelentse be (pontos válasz-czimmel) vagy a földmivelésügyi miniszterium erdészeti I/A. főosztályába (Budapest, V. ker., Zoltán-u. 16.), vagy az állami bányászati és erdészeti főiskola rektorának (Sopron, postafiók). *Földmivelésügyi miniszter.*

Földbirtokreform.

A földmivelő nép földhöz juttatásáról szóló 1919. évi XVIII. néptörvény megjelent. Azok a követelmények azonban, amelyeket az erdők védelme tekintetében hozzáfűztünk, csak részben teljesültek, félünk, hogy ezek is inkább csak a törvényszövegben, mint a gyakorlatban, holott az erdők épségben tartása valóban legalább is éppen annyira a nép legszélesebb rétegeinek érdeke, mint a tulajdonosoké.

Avagy nem a nép földjét fogja-e elárasztani hullámaival és kavicsbordalékával az áradat, ha a lekopasztott és okatlan legeltetéssel tönkretett hegyoldalokról a csapadék akadálytalanul lerohan, magával ragadva a termőtalajt is? Nem a nép fog-e hiányt szenvedni tüzelőfában, ha a legeltetés által keményre taposott talajon a fák növekvése megakad, a fiatal erdők elcsenevészednek? Nem az ipari munkásság fogja-e megszenvedni, ha faiparunk nyersanyagban hova-tovább mindinkább nagyobb hiányt fog szenvedni, mert hiányzanak a jól ápolt erdőgazdaságok?

Az idézett néptörvény ugyan kimondja, hogy az erdők és havasi legelők *általában* nem sajátíthatók ki, de ahol a nép érdeke kívánja, ott a nép szükségletének megfelelő nagyságu erdő- és havasi legelőterületek is kisajátíthatók, azzal a korlátozással, hogy ezek a területek egyénenként nem oszthatók fel, hanem csak községeknek, közbirtokosságoknak, birtokosok összességének, társulatának vagy szövetkezeteknek bocsáthatók közös birtokába, vagy állami kezelésbe vehetők s az állam részére is megtarthatók.

Arra nézve, hogy az új kisbirtokosok fejenként vagy birtokonként mekkora osztatlan illetőséget követelhetnek, hogy a kisajátítás egyszerismindenkorra történik-e avagy meg is ismétlődhetik, arra nézve a néptörvény szerzője nem tartotta szükségesnek intézkedni s ezzel kétségtelenül megrendítette a magántulajdonban lévő erdőbirtok jogbiztonságát is, mert senkisé nem tudhatja, hogy mekkora területet és hány izben igényelnek a szomszéd községek lakosai. A népnek ily módon alkalom adatott, hogy szinte korlátlan igényekkel lépjen fel; a birtokos pedig nem érezvén magát jogaiban biztosnak, a rendszeres, jó gazdálkodással járó befektetésektől idegenkedni fog s csak a legnyersebb üzemet fogja gyakorolni.

Másfelől a nép kezére jutó erdők rendszeres gazdaságára sem nyújt a néptörvény jelen szövege biztosítékot s ezen erdők állami kezelésbe vételét csak mint eshetőséget említi fel.

Oly hiányai ezek a törvénynek, amelyek feltétlen orvoslást igényelnek, ha el akarja a kormány kerülni, hogy a magyar erdőgazdaság, amelyet egy lelkes tisztikar félszázados megfeszített munkája bizonyos színvonalra emelt és az ország közgazdaságának jelentős tényezőjévé avatott, ismét visszasülyedjen a régi gondozatlan, csekély termelőképességű állapotába.

A legelő céljaira való kisajátítást a néptörvény egészen helyesen csak a nem feltétlen erdőtalajból engedi meg. A gyakorlat azonban, sajnos, azt mutatja, hogy a nép éppen legelő céljaira sokszor a legmeredekebb hegyoldalakat igényli, nem törődve azzal, hogy az faállományától megfosztva, néhány év alatt terméketlen kopárrá lesz. Nagyon kétséges tehát, vajjon a birtokreform során a szakértők talajminősítését respektálni fogják-e? Ily esetekben a nép vezetőinek és az erdők gondozóinak jóindulatu felvilágosító közbelépésére van szükség. A meglévő legelők jó karba helyezése, a takarmánytermelés emelése sok helyen egymagában segíthet a legelőhiányon s ha ilyen ennek daczára még fenforog, még nem okvetlenül erdőterületek kisajátításához kell nyulni, mert olcsó legelőbérletek vagy barcházás melletti legeltetés is megoldhatja a kérdést és emellett módot nyújt az erdő kimélésére is, mert nagyobb területek felváltott használatával, az állatállomány szabályozásával stb. az erdőpusztításnak elejét lehet venni.

Az erdőterületek üzeméhez *feltétlenül* szükséges mezőgazdasági területeket a törvény a *lehetőségig* mentesíteni kívánja a kisajátítástól. Amennyiben feltétlen szükségességről van szó, föltétlen mentességet is óhajtottunk volna erre nézve, valamint az erdei belzetekre is, amelyekről a törvényben szó sem esik.

Az előadottakból kivehetően a földbirtokreform nemcsak a mezőgazdaság, hanem az erdőgazdaság terén is mélyreható változásokat idézhet elő, amelyek, ha az erdő sérelmével járnak, végeredményben a nép érdekében sem állanak. Míg tehát egyfelől oda kell törekednünk, hogy a néptörvény említett hiányai pótolassanak s nevezetesen az erdők kisajátításának körülményei szabá-

lyoztassanak, a kisajátított erdők állami kezelésbe vétele biztosítottassék és a ki nem sajátított erdők belterjes és rendszeres üzemének feltételei s ezek között főként a jogbiztosság megadassék, addig másfelől kartársainknak minden alkalmat meg kell ragadni, hogy a maguk működési körében a népet és annak jelenlegi vezetőit az erdőnek népjóléti hatásairól, a klímára, a vízrajzi és közegészségügyi viszonyokra, a talajerő megóvására gyakorolt befolyásáról és közgazdasági hasznáról felvilágosítsák.

A nép faszükségletének nem ideig-óráig való, hanem *állandó* biztosítása, a sok munkáskezet foglalkoztató faiparunk nyersanyaggal való *állandó* ellátása, amelyet éppen a nagyobb magánerdőbirtokok teljesítenek, oly szembeszökően elsőrendű érdekei a népnek, hogy nem fog elzárkozhatni annak felismerésétől, hogy az erdők kiméletét, okszerű használatát és gondos ápolását mindenképpen biztosítani kell!

Megfigyeléseim az elgyertyánosodásról.

A hazai lombfaerdők tekintélyes részét az elgyertyánosodás veszélye fenyegeti.

A gyertyánnak nem kívánt mértékben való terjeszkedése a nemzeti vagyon fokozatos apadását vonja maga után, amit a lehetőség szerint meg kell gátolnunk és összes igyekezetünkkel oda kell hatnunk, hogy a nemesebb fanemek uralmát a gyertyánnal szemben biztosítsuk s az erdők értékét emeljük.

A borsodmegyei Bükk-hegységben eszközölt megfigyeléseim szerint, a fokozatos használatok egyedül nem elégségesek arra, hogy vágásainkat az elgyertyánosodástól megóvjuk, ha a gyériteseknél és a kitermelt anyagok kihozatalánál erre figyelemmel nem vagyunk.

Tapasztalati tény, hogy a vágatási korhoz közel álló szál-erdőkben bizonyos fiatalos alátelepedik, amely arra vár, hogy megfelelő világosságot nyerjen és ezáltal fejlődésnek indulhasson.

Ha a kellő világosságot idejében nem kapja meg, rendszerint a nemesebb fanem elpusztul.